

Joh. Henr. Colding.  
Gislev præstegård i april 1827

### ADVARSEL MOD KORTSPIL.

Det er kommet mig for ører og jeg er blevet gjort opmærksom på, at kortspil er den senere tid blevet gjængse og almindeligere skik og mode, end før har været, blandt sognets unge mennesker: karle eller voksne drenge, - at der spilles ideligen og ofte, saa at intet laug kan være samlet, uden at kortene skal for dagen og på bordet, - at der spilles højere og om mere, end der bør spilles og kan taaes af dem, der have intet at vove i spil uden det, de kunne behøve til deres egne fornødenheder, at saaledes ikke moerskab og uskyldige tidsfordriv, men vinding og optrækken er hensigten af dette kortspillet.

Og saa er det mig bekendt, at der er visse steder iblandt os, hvor dette kortspil især drives, og hvor spillerne havde tilhold, - jeg vil endnu denne gang og ved denne lejlighed skaane disse for at navngives.

Kortspil er en farlig og skadelig tidsfordriv for børn, de maledede blade fornøje dem, spillet opvækker hos dem begærlighed efter vinding, der let kan tage mangen farlig vending hos dem, efterhånden som de vokser til. Spil opvækker desuden i dem andre liden skaber, der kan have skadelig indflydelse på deres moralske eller sædelige dannelse.

For voksne og ældre er kortspil et farligt haandværk, når lysten kommer dertil, og lysten vokser med øvelsen og baade ved vinding og tab, har man vundet saa vil man spille atter for at vinde mere, og har man tabt, saa higes der igen efter kortene, for at få sit tab oprettet. Nattevaagen og svir, begge fordævelige baade for legeme og sjæl ere kortspillets sædvanlige ledsager. Tyveri og bedrageri, klammeri og slagsmaal er ofte følgerne af kortspil, ja man mangler ikke eksempler paa ulykkelige spillere, der enten af harme over deres tab, naar de have bortspillet pengene af lommen, ja vel klæderne af kroppen eller af frygt for følgerne, når de have bortspillet andres penge, have endt deres dage ved selvmord.

Det forekommer mig, thi erfaring synes at bekræfte det, at sædernes fordævelse tiltager iblandt de unge, især karle eller voksne drenge. Jeg siger voksne drenge, thi hvad ere mange saakaldte karle andet end drenge - uvorne, uoptugtede drenge, der ved en altfor tidlig konfirmation ere slupne ud fra tugt og tvang og ville anses for karle, uden at kunne gøre karls arbejde eller gjerneing af det slags, som duer og tjener til gavn og nytte,

Den slette børnetugt i mange forældres huse, den store mængde af børn og unge, som det vimler af alle steder, den mindre tvang børn og unge staar under, og den større frihed de unægtlig have i vore fremfor i andre tider, og fremfor alt: den altfor tidlige konfirmation i en barnaktig, umoden og ufornuftig alder af 14 til 15 år, - alt det anførte ere tilsammen aarsager og kilder til ungdommens tilvoksende fordævelse, vildskab, kaadhed og ryggesløshed. Dersom dette onde får lov at raade sig selv, at give saa mange skud fra sig af sin egen art, som det kan og vil, saa vil det til sidst opvokse til et stort træ, der med sin forgiftede aande og uddunsninger smitte og forpeste alt og udbredde ødelæggelse trint omkring sig - det vil sige: mængden af forførelse og onde eksempler vil blive saa stor, at fordævelsen bliver almindelig.

Jeg måtte forarge mig selv og foragtes af alle gode iblandt os, ifald jeg, som præst, kunde være ligegyldig og ørkesløs tilskuer ved dette onde, og ikke gøre noget skridt eller prøve noget middel til at standse det og sætte dæmning mod fordævelsens strøm, derfor har jeg udstædt denne bekendtgørelse med efterfølgende fornødne formaninger og advarsler til vedkommende: Jeg formaner eder I forældre, at I forbyder eders børn kortspil hjemme hos eder selv, og at I advare dem derfor, når de komme ud iblandt fremmede og blive dem selv overladte. Siger ikke, at eders formaninger og advarsler ikke agtes og ville intet frugte. Forældres formaninger og advarsler bliver aldrig ganske frugtesløse og forgjæves for børn, naar de ikke er opvoksede uden tugt og fordævelse hjemme ved slette eksempler, og skulle det ske, at eders børn uden eders skyd og forsømmelse vanartede og blive onde, da kunde I trøste eder ved at den guds tilskikkelse, at saadan bedrøvelig skæbne og bitter sorg skulle ramme eder. - Jeg advarer eder husfædre og husmødre, at I for eftertiden afholder eder fra at lade holde samlinger og sammenkomster hos eder, der ved loveneere forbudne, juestuer, fastelavnsgilder, spillegilder, og endnu mindre give anledning til kortspillet og nattesæder og svir, thi I overtræde derved lovende og blive skyld i uordener, ungdommens forvildelse og ryggesløshed. Samme advarsel giver jeg i særdeleshed oldermanden her i sognet, der ikke

have tilladelse til at holde kroe eller skjænkestue, men snart kunde blive straffede som for ulovlig krohold, hvorpå haves eksempler, der endnu maa være i frisk minde.

Endelig advarer jeg ogsaa den privilegerede kroholder i Gislev, at han holder sig sit privilegium efterretteligt, paa det at der ikke skal komme klage over ham, og han blive indviklet i fortrædeligheder til skam og skade for ham, - ja muligen til privilegiums fortabelse.

Jeg ønsker denne bekendtgørelse maa blive saa optaget, som den hjertelig og velment er forfattet og udstædes, og at den maae bidrage til, at hindringerne for moralitet og sædelighed blandt ungdommen maae formindskes, om ikke ganske ophæves og forhindres.

Afskrift efter Erik Haŋsens efterladte optegnelser.